

6.1 Nepriklausomybės paskelbimas

Lietuvių konferencija – 1917 m. rugsėjo 18–22 d. Vilniuje vykusioji konferencija, kurioje dalyvavo daugiau kaip 200 visų luomų lietuvių politinių srovių ir partijų atstovų. Jonui Basanavičiui pirmininkaujant, konferencija išreiškė lietuvių tautos pasiryžimą atkurti nepriklausomą Lietuvos valstybę, laikantis demokratinės principų ir etnografinių sienų.

Lietuvos Taryba (nuo 1918 m. liepos 11 d. – Lietuvos Valstybės Taryba) – Lietuvos valstybės kūrimo centras 1917–1920 m. Išrinkta per 1917 m. rugsėjo 21–22 d. d. Vilniaus konferenciją.

Pirmasis pasaulinis karas (iki 1939 m. vadintas Didžiuoju karu) – 1914–1918 m. vykęs dviejų valstybių blokų (Trilypės sąjungos ir Antantės) karas dėl viešpatavimo Europoje, įtakos Balkanuose, kolonijų ir prekių realizavimo rinkų perdalijimo.

Pirmasis pasaulinis karas sudarė palankias tarptautines aplinkybes Lietuvos savarankiškumo siekiamis įgyvendinti, imta garsiau reikalauti autonomijos. 1917 m. rugsėjo 18–22 d. Vilniuje vykusioji **Lietuvių konferencija** nusprendė, kad galutinę valstybės valdymo formą ir santykius su kaimyninėmis valstybėmis nustatys demokratiškai visų gyventojų išrinktas Lietuvos Steigiamasis Seimas. Šiame suvažiavime dalyvavo daugiau nei 200 delegatų. Tarp jų buvo 66 kunigai, 65 ūkininkai, 59 inteligentai, 24 „neaiškių profesijų“ žmonės, 5 dvarininkai ir 2 darbininkai. Suvažiavime išrinkta dvidešimties asmenų **Lietuvos Taryba**, kurią sudarė pagrindinių to meto lietuvių politinių srovių atstovai. Tolimesnį valstybės likimą ir santvarką pavesta kurti Steigiamajam Seimui.

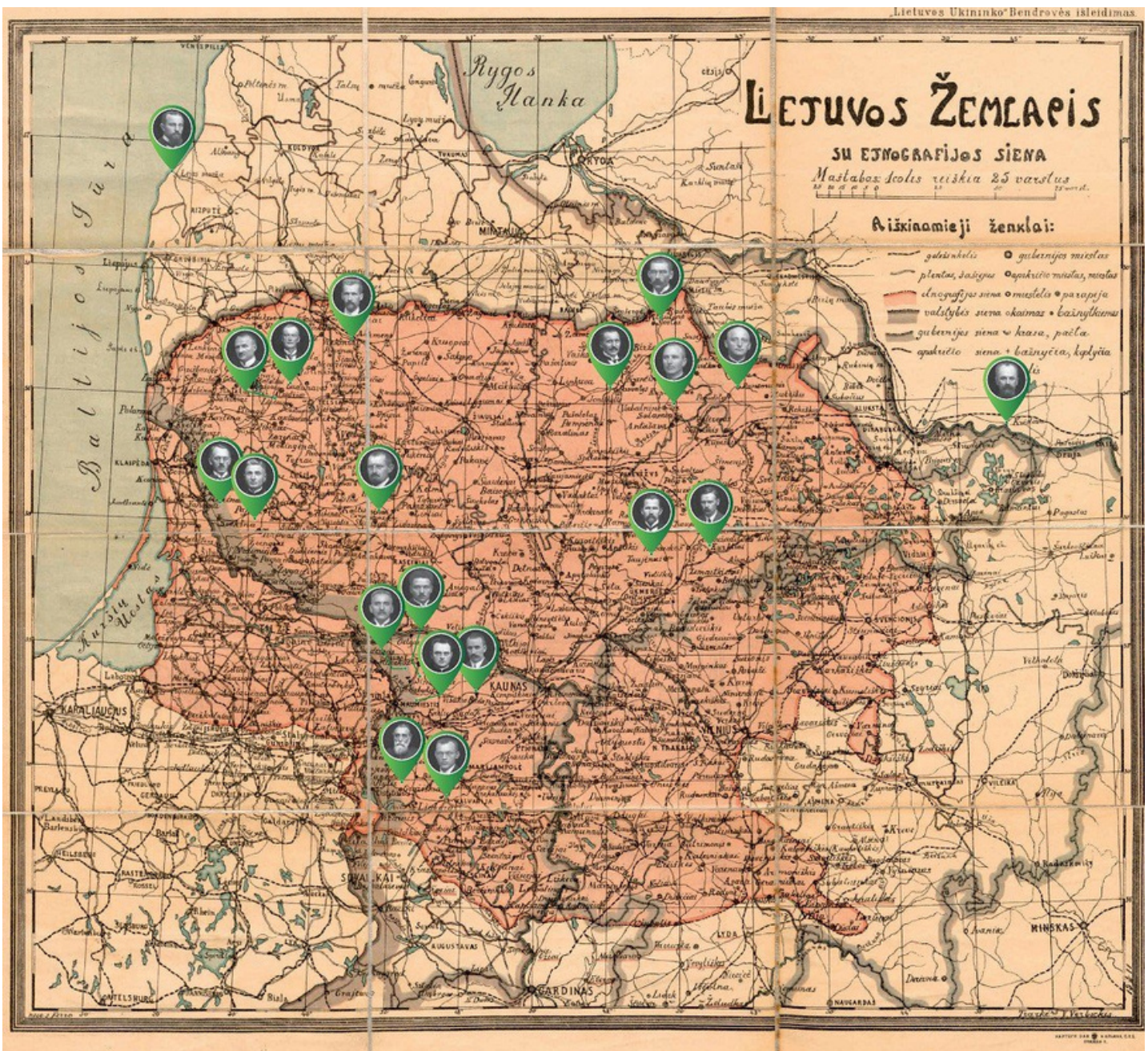

Lietuvos Taryba, 1918 m. vasario 16 d. pasirašiusi Nutarimą dėl nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo, žinomą Lietuvos Nepriklausomybės Akto pavadinimu

6.1 Nepriklausomybės paskelbimas

TAI ĮDOMU!

1. Remdamiesi papildomais informacijos šaltiniais, atlikite sociologinį tyrimą apie Nepriklausomybės Akto signatarus. Nustatykite, kuris iš jų buvo vyriausias, kuris – jauniausias.
2. Kokia buvo Lietuvos Tarybos narių gyvenimo trukmė?
3. Kiek būsimų signatarų dalyvavo Didžiajame Vilniaus Seime?
4. Kurie signatarai buvo išrinkti Lietuvos Respublikos Prezidentais?
5. Kiek signatarų ėjo pareigas Lietuvos Respublikos Vyriausybėje?
5. Koks Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų likimas?

Infografikas. 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų gimtinės. Pagal www.lrs.lt

1. Remdamiesi žemėlapiu atlikite užduotis.

1. Raskite ir įvardykite signatarų gimtines.
2. Nustatykite, iš kurio Lietuvos etnografinio regiono kilo daugiausia signatarų.

6.1 Nepriklausomybės paskelbimas

Tarybos nariai slaptu balsavimu, mesdami rutuliukus, išrinko 20 asmenų Tarybą. Daugiausia balsų gavo Jonas Basanavičius, antrasis buvo Jurgis Šaulys, trečiasis – Antanas Smetona. Tarybos pirmininku išrinktas A. Smetona, generaliniu sekretoriumi – J. Šaulys. Tarp 20 Tarybos narių buvo 8 krikščionys demokratai, du socialdemokratai, du tautininkai, vienas valstietis liaudininkas ir septyni nepartiniai. 1918 m. vasario 16-ąją Lietuvos Taryba paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės deklaraciją. Dokumentas pasirašytas Vilniuje, Pilies g. 26, po to, kai J. Basanavičius rado kompromisą tarp dešinesnių ir socialdemokratinėlių pažiūrų politikų. Šiame name dabar veikia Signatarų namų muziejus – Lietuvos nacionalinio muziejaus filialas. Paskelbus Nepriklausomybės atkūrimą Lietuvą ir toliau valdė vokiečiai. Jie reikalavo, kad Lietuvos Taryba patvirtintų amžinąją sąjungą su Vokietija, tačiau, lapkritį Vokietijoje kilus revoliucijai, Lietuva liko neprijungta prie Vokietijos ir šalies nepriklausomybė buvo galutinai pripažinta.

2017 m. kovo 29 d. Berlyne, Vokietijos Užsienio reikalų ministerijos politiniame archyve, rastas Vasario 16-osios Lietuvos Nepriklausomybės Nutarimo egzempliorius lietuvių kalba su signatarų parašais. Dokumentą rado Vytauto Didžiojo universiteto profesorius Liudas Mažylis.

Pagal www.istorijai.lt

2. Remdamiesi tekstu ir internete rasta medžiaga, atsakykite į klausimus ir atlikite užduotį.

1. Kada ir kokios tarptautinės aplinkybės padėjo Lietuvai siekti valstybingumo?
2. Kokiomis sąlygomis Vokietija pripažino Lietuvos nepriklausomybę 1918 m. kovo 23 d.?
3. Įvertinkite istorinę Vasario 16-osios reikšmę Lietuvos valstybingumui.
4. Kokių dar žinote istorinių datų, svarbių Lietuvos valstybingumui?

TAI ĮDOMU! „Šimto dienų karalius“

1918-ųjų vasario 16-ąją, Lietuvos Tarybai pasirašant Nepriklausomybės Aktą, valstybės forma dar nebuvo galutinai apibrėžta. Jau 1918 m. pradžioje diskutuota dėl monarcho kandidatūros. Atmetus idėją kviesti monarchu Vokietijos kaizerį Vilhelmą II, buvo renkama tarp Saksonijos princo Friedricho Christiano ir Viurtembergo kunigaikščio Uracho. Vilhelmas fon Urachas (1864–1928) buvo Viurtembergo karališkosios šeimos aristokratas, doras katalikas, daugiavaikės šeimos tėvas, o profesionalią kariškio tarnybą bandė derinti su monarcho ambicijomis. Lietuvos Taryba iškėlė Urachui daug sąlygų: tituluotis Mindaugu II (o būtent taip laiškuose jis save ir įvardijo), valdyti su išrinktu parlamentu, jo patarėjai turi būti lietuviškai kalbantys, o vaikai lankyti lietuviškas mokyklas. 1918 m. liepos 11 d. Lietuvos Taryba paskelbė Vilhelmą fon Urachą Lietuvos karaliumi Mindaugu II. Uracho išrinkimas pagilino nesutarimus tarp centrinės Vokietijos valdžios ir Lietuvos. 1918 m. lapkričio 2 d., kai tapo aišku, kad Vokietija pralaimi, Lietuvos Taryba atšaukė liepos 11 d. sprendimą dėl Uracho paskyrimo karaliumi ir pavedė šį klausimą išspręsti Steigiamajam Seimui. Tad Urachas taip ir nebuvo atvykęs į Lietuvą kaip valstybės karalius, neįgijo monarcho regalijų.

Pagal www.istorijai.lt

Vilhelmas fon Urachas

3. Remdamiesi tekstu atsakykite į klausimą ir atlikite užduotį.

1. Kodėl Lietuvos Taryba kvietė Viurtembergo kunigaikštį Urachą būti Lietuvos karaliumi?
2. Surenkite diskusiją „Kodėl Lietuva turėjo tiek mažai karalių?“

6.1 Nepriklausomybės paskelbimas

4. Skaitykite nutarimą dėl Lietuvos Nepriklausomybės Akto ir įkelkite praleistus žodžius.

apsisprendimo, balsu, demokratiniiais, gyventojų, konferencijos, Seimas, sostine, pamatus, Taryba, vienintelė, Vokietijos

Nutarimas

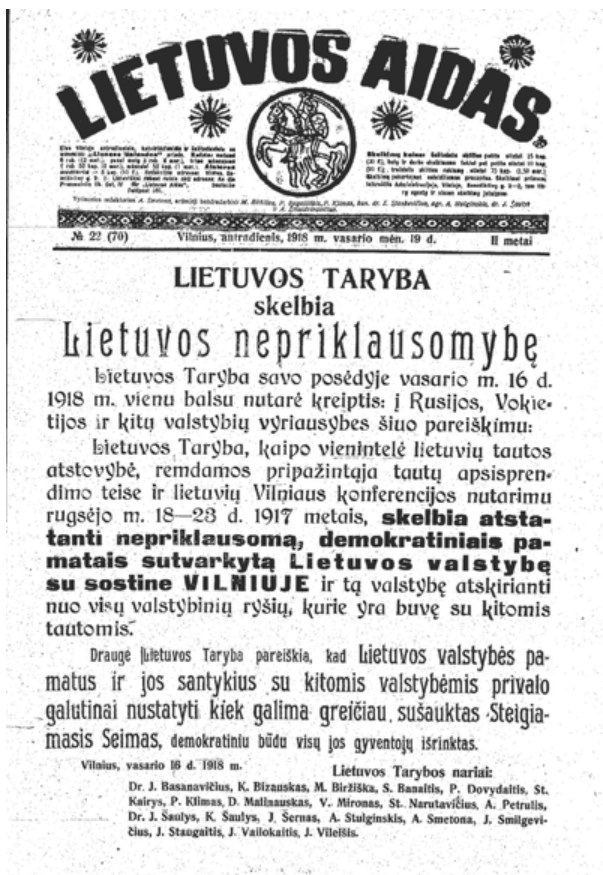
Lietuvos _____ savo posėdyje vasario 16 d. 1918 m. vienu _____ nutarė kreiptis: į Rusijos, _____ ir kitų valstybių vyriausybes šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, kaip _____ lietuvių tautos atstovybė, remdamos pripažintąją tautų _____ teise ir lietuvių Vilniaus _____ nutarimu rugsėjo mėn. 18–23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą _____ pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su _____ Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

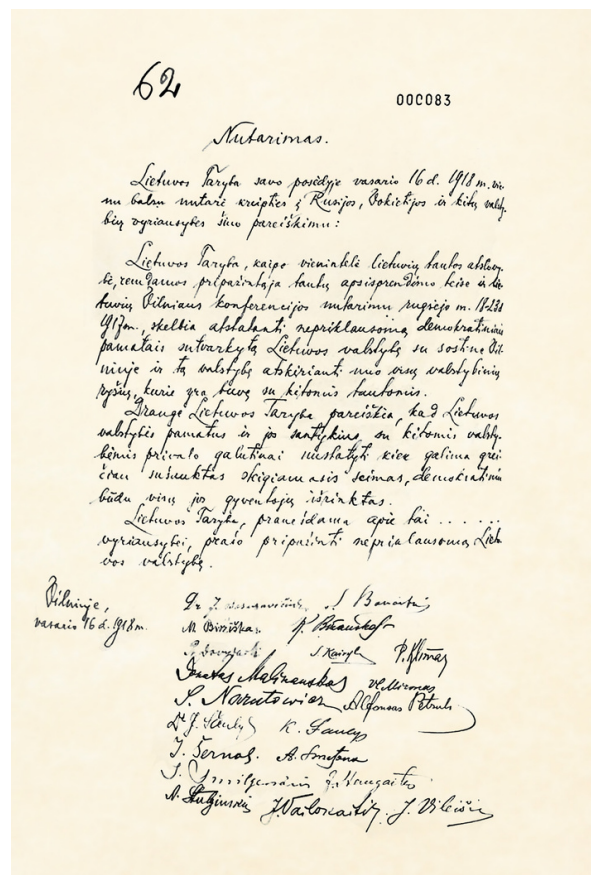
Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės _____ ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas Steigiamasis _____, demokratiniu būdu visų jos _____ išrinktas.

Lietuvos Taryba, pranešdama apie tai vyriausybei, prašo pripažinti nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Pagal www.istorijai.lt

Nepriklausomybės nutarimas „Lietuvos aid“
1918 m. vasario 19 d. numeryje

2017 m. kovo 29 d. Vokietijos Užsienio reikalų ministerijos politiniame archyve Berlyne rastas Vasario 16-osios Lietuvos Nepriklausomybės Nutarimo egzempliorius lietuvių kalba su signatarų parašais.